

رئیس - قابل توجه شد مذاکرات در کمیته قانون است آقای سلیمان میرزا (اجازه)

سلیمان میرزا - ماده هشت باین ترتیب گذشته است (تطبیق قضاة مجاکم بااعضای پارکها به هیچ وجه تأثیری در قابل بودن آنها نخواهد داشت)

البته این مسئله محتاج به توضیح نیست ولی يك سوء تفاهمی شده است لکن مقصود کمیسیون از آن لفظ قابل تبدیل است نه قابل

تغییر زیرا مسئله تغییر تنها مربوط به اعضاء پارکها نیست و هیچ ثبات و عضو کوچک وزارت خانه را به اراده شخصی بدون معاکمه نمی توان تنزل رتبه یا تغییر داد و هم چنین بدون تطبیق و رعایت با مواد قانون استخدام کسیرا نمی توانند ترفیع رتبه بدهند بنابراین اگر در خارج تصور شده که تنزل و ترفیع به میل و اراده اشخاص است غلط است و غیر از قانون استخدام کسی را نمی شود باراده تغییر داد و چون قضاة عدلیه قابل تبدیل نیستند در صورتی که در شغل مساوی باشند نمی توان يك عضو را از این محکمه به محکمه دیگر برد مگر بر ضایت خودش اما شغل مدعی العمومی را ممکن است با مرزیر تبدیل نمایند به این مناسبت می نویسد تطبیق رتبه اعضاء پارکها با قضاة تأثیری در قابل تغییر بودن آنها ندارد یعنی تأثیری در قابل تبدیل بودن آنها ندارد حالا باین توضیح که عرض شد اگر آقایان موافقید کلمه تغییر را با تبدیل عوض شود که دره موقع عمل سوء تغییر نشود و اگر همین توضیح هم کفایت میکند که دیگر عرضی ندارم

مخبر - سابقاً هم این مذاکره شد توضیح هم داده شد باز اگر آقایان لازم می دانند لفظ تغییر را تبدیل به تبدیل کنند می کنیم

رئیس - باید برای گرفت به ماده هشتم با تبدیل لفظ تغییر به تبدیل آقایانی که تصویب میکنند قیام بفرمایند (اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد معاون وزارت عدلیه - در ماده سیزدهم اشاره میکند در هر يك از مراتب اول و دوم مذکور در ماده هشت الی آخر باید ماده هفت نوشته شود نه ماده هشت

رئیس - این اشتباه عبارتی است که باید اصلاح شود لازم برای نیست

آقای آقاسید یعقوب (اجازه)

آقاسید یعقوب - بنده باین قانون استخدام قضاة در آن موادم که با قانون استخدام کشوری مطابق تر است مخالف نیستم چون آن قانون گذشته است ولی بنده باماده اول این قانون نظر بازله که غالب آنها را عرض کردم مخالف هستم زیرا ما

هنوز آن انجمن امتحان را تشکیل نداده ایم و هنوز آن قانون امتحان معین نشده و به محل عمل نیامده مدرسه حقوق مطابق آن دستور وزیر گرامی که باید از مجلس بگذرد هنوز تشکیل نشده مخالفت بنده از این نقطه نظر است بنده این مطلب را عرض کردم ولی آقای مخبر کلمات بنده را به چیزهای دیگری حمل کردند و در پشت تریبون به بنده تهمت و افترا زدند و هیچک از نمایندگان از حق بنده دفاع نکردند از این جهت گفتند فلانکس میگوید باید قضاة دارای امراض مسریه باشند يك مسئله علناً در مجلس به بنده نسبت داده شد و کسی از بنده دفاع نکرد و چون این قانون تمام نشده بود این حق برای بنده باقی بود و راجع به کلمه قضاوت هم بنده با آقای شیخ الاسلام موافقم

چون مقام حکومت در عدلیه را نمیشود به قضاوت تغییر کرد قانون اساسی هم به قضاوت تعبیر نکرده است قضاوت در مملکت اسلام و مملکتی که پایتخت آن طهران است مطابق همان ترتیبی است که علمای اعلام کثرتاً امثالهم نوشته اند و آنها گفته اند مقام قضاوت این است و اخذ مال تعبیر حکم آنها باطل است و این را بغیر از عنوان تراضی و مجاکمه به چیز دیگری نمیشود تعبیر کرد ثالثاً در اینجا باید يك شرایط و اوصافی ذکر شود که از جارج مردم از عدلیه ازین برود بنده عرض کردم باید حکام عدلیه مشهور بصحت و امانت و صحت عقیده و پاکیزگی کردار باشند و هیچک از اینها منظور نشده است در صورتیکه همه آقایان می دانند این ماده اول ماده ایست که بعد از این باید حقوق و اموال و نفوس و اعراض مردم در يك جاهائی به محل مجاکمه گذاشته شود که اشخاص مطابق این ماده در آنجا حاکم و ناظر باشند ولی هیچک از عقایدی را که بنده عرض کردم مجلس قابل توجه ندانست

تفسیر بنده نیست هر وقت که بنده عرض کردم فوراً اکثریت رأی دادند از این جهت بنده باماده اول نظر به همین فلسفه که عرض کردم به آن ترتیبی که گذشته و با آن پیشنهادی که آقای منصور السلطنه کردند مخالفم که در کدام مدرسه حقوق مطابق ترتیبی که در اینجا نوشته شد تأسیس شده از این جهت بنده مخالفم و چون آقای مخبر اظهارات بنده را حمل بر غیر واقع کردند و تهمت و افترا بود بنده هم این عریاض را کردم

مخبر - بنده ابتدا اسم سید یعقوب را بلغظم نیاردم و نمی آوردم من به هیچکس افترا نزده ام من گفتم اگر این را لازم نمی دانند تغییر بدهند بنده به سید یعقوب حرفی نزدم و عرض نکردم فلان آقا چه گفت چه نگفت من کسی نستم که بکسی تعرض کنم یا با کسی غرض داشته باشم آقا هر چه میخواهند بگویند اما راجع به سایر مطالب که اظهار کردند چون دفاع خیلی شده دیگر عرضی ندارم

رئیس - آقای آقاسید یعقوب يك

اظهاراتی فرمودند مثل اینکه هر وقت خواسته اند عقاید خودشان را بیان کنند نگذاشته اند اظهار عقیده نمایند و حال آنکه گمان می کنم ایشان بیش از همه در اینجا حرف می زنند

(جمعی گفتند صحیح است مذاکرات کافی است)

(در این موقع آقای شیخ الاسلام باحال تعرض از مجلس خارج شدند)

رئیس - آقای شیخ الاسلام - بنده عرضی ندارم

رئیس - پس چرا این طور با تعرض بیرون میروید

شیخ الاسلام - پس يك نظامنامه بنویسید که چطور باید راه رفت و حرکت کرد

رئیس - اینطور با تعرض نمی شود بیرون رفت بشما اخطار میکنم (آقای شیخ الاسلام از مجلس خارج شدند)

رئیس - رأی میگیریم به قانون استخدام قضاة که مشتمل بر چهل ماده است آقایانی که این قانون را تصویب میکنند قیام بفرمایند

(آقایان نمایندگان قریب با اتفاق قیام نمودند)

رئیس - تقریباً با اتفاق تصویب شد دستور روز سه شنبه اولاً راجع به مجموعه معارف بعد راپرت کمیسیون بودجه راجع به سالار محترم و عین الدوله و آقای سید محمد تقی بعد کتکرات مسیواوشیریه قانون ممیزی جزو دستور است اعضاء کمیسیون نظام هم بقرار ذیل انتخاب شده اند:

آقای تدین - آقای سپهدار اعظم - آقای سردار معظم - آقای زنجانی - آقای سردار فاخر - آقای لسان الملک - آقای نصرت الدوله - آقای امیر ناصر

رئیس آقای آقاسید فاضل (اجازه)

آقا سید فاضل - بنده هم میخواستم تقاضا کنم لایحه راجع به سالار محترم جزو دستور شود که جزو دستور معین فرمودید

رئیس - آقای مستشار السلطنه (اجازه) مستشار السلطنه - بنده میخواستم تقاضا کنم لایحه روشنائی که يك مقدارش باقی مانده و مختصر است جزو دستور شود تصور میکنم آقایان نمایندگان هم با بنده موافق باشند

رئیس - اگر باقی ماند جزو دستور میشود

آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - لایحه راجع به چند فقره سیم کشی از کمیسیون گذشته و چون موقعش میگردد استدعا میکنم در اول

جلسه پس فردا جزو دستور شود

رئیس - ملاحظه می فرمائید این دستوری که معین شده خیلی سنگین است میماند برای موقع دیگر آقای امین - التجار

امین التجار - بنده میخواستم تقاضا کنم لایحه گوگرد و نمک جزو دستور شود چون فرمودید دستور خیلی سنگین شده است بنده برای جلسات بعد تقاضای خود را میکنم (مجلس يك ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس - مؤتمن الملک جلسه ۳۵۹ صورت مشروح مجلس یوم سه شنبه ۲۷ حمل ۱۳۰۱ مطابق سلخ شعبان ۱۴۳۱

(مجلس یکساعت و نیم قبل از فروب بریاست آقای مؤتمن الملک صورت جلسه یوم یکشنبه ۲۵ حمل را آقای امیر ناصر قرائت نمودند

رئیس - آقای کازونی (اجازه) کازونی - بنده بعد از تصویب صورت جلسه عرضی ندارم

رئیس - آقای آقاسید فاضل (اجازه) آقا سید فاضل - بنده هم بعد از تصویب صورت جلسه عرضی ندارم

رئیس - پس نسبت بصورت جلسه ایرادی نیست (گفته شد خیر) رئیس - شرحی بقید فوریت از وزارت داخله نوشته اند که سابقاً ابرقو جزء حوزه حکومتی قمشه و بعد ضمیمه یزد شد و هم چنین خلجستان جزء عراق بوده و ضمیمه قم شد

در قانون انتخابات ابرقو جزء قمشه و خلجستان جزء عراق است و کسب تکلیف کرده اند که در این باب چه باید کرد

آقای آقاسید یعقوب - بنده عقیده ام این است که چون نظامنامه انتخابات نسبت به حوزه های انتخابیه تغییری پیدا نکرده بهتر این است که بهمان ترتیب سابق باقی بماند تا اگر در دوره پنجم قانون و نظام نامه انتخابات را تغییر دادند آنوقت حوزه های انتخابیه را هم اگر واستند تغییر بدهند

این مسئله نظائر زیاد دارد خیلی نقاط هست که حکومتش با جای دیگر و انتخاباتش با جای دیگر است مقصود این است که این مسئله عادم النظر نیست نظائر زیاد دارد

رئیس - آقای آقامیرزاعلی (اجازه)
آقامیرزاعلی کازرونی - عرض میکنم این مسئله خیلی نظائر دارد مثلا دشتی و دشتستان جزء ایالت فارس است و انتخابات آن بابوشهر است در صورتیکه حکومت بوشهر مستقلا از طرف مرکز معین میشود لیکن انتخاباتش بالارستان است در صورتی که خود آنجا جزء بوشهر و حکومتش از طرف شیراز معین میشود.

و همچنین اگر بخواهم تعداد بکنم از این قبیل نظائر زیاد است حالا اکثر بیایم تغییراتی قائل شوم مغایرت و منافاتی باهم ندارد که حکومت جزء حوزه دیگر و انتخاباتش جزء حوزه دیگر باشد
رئیس - آقای آقاسیدفاضل (اجازه)

آقاسیدفاضل - این مسئله را که آقایان کازرونی و آقاسید یعقوب فرمودند خواستم عرض کنم که هیچ وجهی برای تفسیر نظامنامه انتخابات ندارد
 قانون انتخابات همان طور که جدول منظمی دارد اگر بنا باشد خلیجستان و ابرقور را تغییر بدهم

باید بکلی جدول را تغییر بدهم و در صورتیکه جدول تغییر نکرده و دولت هم انتخابات را اعلان کرده است بهتر این است مطابق جدول رفتار شود و منافاتی هم ندارد که خلیجستان جزء حکومت قم و انتخاباتش جزء عراق باشد و همچنین ابرقور در انتخابات جزء قمشه و در حکومت جزء یزد باشد تا در دوره آتی تجدید نظری در قانون انتخابات بعمل آمده و اگر لازم شد تغییراتی قائل شوند

رئیس آقای سهام السلطان (اجازه)
سهام السلطان - بنده موافقم
رئیس - آقای شیخ الرئیس (اجازه)

شیخ الرئیس - تمام فرمایشاتی که آقایان فرمودند صحیح بود ولی در موقعی که در پیشنهاد آقای حائری زاده مذاکره میشد چون اهالی اصفهان مخصوصا آنانند که ایشان شکایت داشتند که وکیل کم و تا حد زیاد دارند باین جهت کمسیون انتخابات ابرقور اجزاء نائین تصویب کرد که از اصفهان مجزا شود و اگر مسئله ابرقور امروز بنا باشد تغییر کند باز باعث شکایت اهالی اصفهان خواهد شد والا در بقیه نقاط با آقایان موافقم

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)
حاج شیخ اسدالله - بنده تصور نمیکنم این مسئله محتاج با تقدیر مذاکره باشد زیرا که قانون انتخابات بحال سابقش باقی است و تا موقعی که قانون و نظامنامه انتخابات تغییر پیدا نکرده نمیتوان رای

اولیه که مجلس داده است در حوزه حکومتی خلیجستان جزء قم باشد آنرا تغییر داد و بعقیده بنده تا قانون انتخابات تغییر نکرده نباید جدول انتخابات را هم تغییر داد و محتاج به مذاکرات زیاد هم نیست
 قانون انتخابات که اصلاح شد این مسائل هم در ضمن اصلاح خواهد شد
رئیس - گویا اکثریت عقیده اش این است که کما کان بحال خود باقی باشد.

(جمع کثیری از نمایندگان صحیح است)
رئیس - آقای آقامیرزاعلی (اجازه)
آقامیرزاعلی کازرونی - نظر باینکه راپرت یک نفر وکیل را برای بحرین از طرف کمسیون تجدید نظر داده شده است و چندان مذاکره هم لازم ندارد استدعا میکنم جز دستور شود.

رئیس - آقای اصاف الممالک (اجازه)
اصاف الممالک - راپرت را نوشته و تقدیم داشته ایم اگر لازم است طبع و توزیع شود بفرمائید والا اگر طبع و توزیع لازم ندارد و همانطور که اظهار داشتند ممکن است جز دستور شود.

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی (اجازه)
حاج میرزا مرتضی - بنده راجع بمسئله که گذشت اجازه خواسته بودم فعلا عرضی ندارم
رئیس - آقای آقاسیدفاضل (اجازه)

آقاسیدفاضل - چهار پنج لایحه از طرف کمسیون بودجه رسیده و جز دستور هم است ولی بنده چون نمایاندر قسمت اول دستور است یا قسمت آخر است تقاضا میکنم جزء قسمت اول دستور گذارده شود.
رئیس - کدام لویاج را میفرمائید آقاسیدفاضل - سه چهار فقره لایحه کمسیون بودجه است یکی راجع بحقوق سالار محترم یکی راجع بمجموعه معارف.

یکی راجع اولاد آقا سید محمد تقی چون اینها خیلی مختصر است و راپرت آنها هم مدتی است تقدیم شده است تقاضا میکنم در قسمت اول دستور گذارده شود.
رئیس - همینطور هم بنا بود در فشار شود.

آقاسیدفاضل - بلی چون بنده نمیدانسته باین جهت تقاضا کردم
رئیس - مطلبی را که آقای آقا میرزا علی اظهار کردند که طبع و توزیع شود یا حالا مذاکره شود باید تکلیفش معلوم شود
آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - اگر چه بنده نمیدانم عین راپرت چیست و هنوز آنرا ندیده ام ولی یک همچو مسئله باین مهمی بنده گمان نمیکنم لازم باشد طبع و توزیع شود که خاطر آقایان قبلا مستحضر شود و بعد در مجلس مطرح شود
رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)
حاج شیخ اسدالله - بنده هم با آقای ارباب کیخسرو هم عقیده هستم که طبع و توزیع شود بعد مطرح شود زیرا یک نفر نماینده علاوه نمیشود چهار نفر علاوه میشود و چون لازم است که ما سابقه رابینیم و بدون اینکه بدانیم درجه محل و با چه مناسباتی این نمایندگان علاوه میشوند رای نداده باشیم.

و عقیده بنده هم این است همانطور که آقای ارباب کیخسرو اظهار نمودند طبع و توزیع شده بعد مطرح شود
رئیس - آن مطلبی که مراجعه شده بکمسیون راجع بچهار محل نبود راجع به یک محل بود راپرت کمسیون بودجه راجع بمجله معارف مطرح است
شیخ الاسلام اصفهانی - بنده یک عرضی راجع بلایحه انتخابات که بهم مانده داشتم.

رئیس - اگر بنا باشد مذاکره شود قبل از سرکار هم اشخاص دیگری اجازه خواسته بودند.
شیخ الاسلام اصفهانی - یک مطلب مهمی است راجع باصفهان در موقعی نوشتن جواب مراسله وزارت داخله اشتباه خواهد شد
 حالا اجازه میفرمائید توضیح بدهم

نمیفرمائید هیچ
رئیس - مجلس عقیده دارد بماند تا لایحه آن طبع و توزیع شود (صحیح است)
(راپورت کمسیون بودجه راجع بمجله معارف بشرح ذیل قرائت شد)

کمسیون بودجه در جلسه ۲۷ حوت لایحه شماره ۹۵۸۵ دولت را راجع به برقراری ماهی یکصد تومان کمک برای مجله معارف تحت شور و مطالعه قرارداد ماده واحده ذیل را برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید
 ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است که از اول میزان (هفته السنه) سه ماضیه ایت ثیل ۱۳۰۱ تا آخر حوت ماهی ۵۰ تومان برای کمک خرج مجله معارف باضافه بودجه مقرر معارف بوزارت معارف تأدیو و پرداخت نماید فیروز)

رئیس - آقای آقاسیدفاضل (اجازه)
آقاسیدفاضل - بنده موافقم بعد از یک مخالف

رئیس - آقای آقامیرزاعلی (اجازه)
آقامیرزاعلی کازرونی - بنده هم موافقم.
رئیس - کسی مخالف نیست؟ (گفته شد خیر)
آقامیرزاعلی کازرونی - با فطنه هذاه السنه به سنه گذشته تبدیل شود.
رئیس - هذاه السنه به سنه گذشته تبدیل می شود.
 رای میگیریم آقایانی که موافقت و ورقه سفید و الا ورقه کبود خواهند داد.
(آقایان امیر ناصر و منتصر الملک امتزاج آراء نموده نتیجه بترتیب ذیل حاصل شد)

ورقه سفید علامت قبول ۵۲
رئیس - عده حضار ۷۶ نفر با اکثریت ۵۲ رأی تصویب شد.
 پیشنهادی است از طرف آقای شیخ الاسلام اصفهانی قرائت میشود.
(بشرح ذیل قرائت شد)
 بنده پیشنهاد میکنم جواب مراسله راجع بانخابات ابرقو تا تأخیر شود تا در لایحه کمسیون تجدید نظر در انتخابات شور شود و تکلیف این مسئله معین شود
(شیخ الاسلام اصفهانی)
شیخ الاسلام اصفهانی - این لایحه که امروز از کمسیون تجدید نظر تقدیم مجلس شده است یک تکلیف این است که ابرقو حوزه انتخابیه قشقه معجزی و جزء نائین شود و اگر امروز بوزارت داخله نوشته شود که موضوع ابرقو مثل سابق است و ۲ روز دیگر آن لایحه مجددا مطرح شده و شاید تصویب شود.

در فاصله چند روز تکلیف متخالف از طرف مجلس برای دوات معین شده است و این ترتیب خوبی نیست و اگر هم آقایان اصرار دارند که نوشته شود ممکن است بطور کلی نوشته شود دولت مکلف است بموجب قانون گذشته عمل نماید تا نسخ آن را مجلس بدهد یا تصریح شود که ابرقور ایندوره هم جزء قشقه است که در تکلیف متخالف برای دولت معین نشده باشد

رئیس - کمسیون وقتی می تواند راپرتی را بمجلس بدهد که طرحی یا قانونی از طرف مجلس بکمسیون مراجعه شده باشد و از مجلس چنین چیزی بکمسیون مراجعه نشده است و اگر بنا شود هر روز کمسیون بکرایرتی نوشته و بمجلس پیشنهاد کند در این صورت کار انتخابات همیشه بتعویق است فقط مسئله راجع به بحرین چون از طرف مجلس به کمسیون مراجعه شده است فقط راپرت آن را میتوان پذیرفت.

رئیس - آقای آقامیرزاعلی کازرونی (اجازه)
آقامیرزاعلی کازرونی - بنده موافقم بعد از یک مخالف

آقامیرزا سید حسن کاشانی - ۲ لایحه باید جز عده ۲۰۰۰ و ۲۰۰۰۰ است طبع و توزیع شده و زمان مجلس خیلی کم است کمسیون ها هم هنوز انتخاب نشده اند خوب است زودتر کمسیون ها انتخاب شوند و غیر از مسئله بودجه و نظریه مسائل راجوع کنند بکمسیون ها چنان چه سابقه هم دارد بکمسیون عدلیه اختیارات داده شد که مسائل راجع بعدلیه را گذرانده و دولت بموقع اجرا گذارد همینطور غیر از مسئله نطق بودجه سایر را کمسیون بگذرانند که کار مجلس منحصر برسیدگی بمسئله نطق بودجه باشد

رئیس - مطالبی را که آقای آقامیرزا سید حسن فرمودند مربوط پیشنهاد های شیخ الاسلام نبود بالفعل پیشنهاد ایشان مطرح است در آخر مجلس ممکن است تکلیف مسئله را که آقای آقا میرزا سید حسن فرمودند معلوم شود.
آقای اقبال السلطان (اجازه)

اقبال السلطان - عرضی ندارم
رئیس - رای میگیریم پیشنهاد آقای شیخ الاسلام.
شیخ الرئیس - اجازه فرمائید از طرف کمسیون دفاع کنم چون مسئله مربوط است بکمسیون

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای شیخ الاسلام را تصویب می کنند (عده قلیلی قیام نمودند)
رئیس - رد شد.
 راپرت کمسیون بودجه راجع به سالار محترم مطرح است.
(بشرح ذیل قرائت شد)
 کمسیون بودجه در جلسه ۲۲ حوت لایحه ۸۹۴۱ دولت را تحت شور مطالعه قرار داده ماده واحده ذیل را برای تصویب به مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید.

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است که مستثنی دیوانی سالار محترم رئیس توپخانه برینکد مر کزی سابق که سالیانه بالغ برنصد و سی تومان و یک قران و سیصد ذینار است از اول حمل هذاه السنه ۱۳۰۲ پس از وضع خدمت مشارالیه در ادارات دولتی تومان تومان تأدیو و پرداخت

رئیس - آقای معتمد السلطنه (اجازه)
معتمد السلطنه - بنده موافقم
مخبر - تقاضا میکنم در راپرت هذاه السنه را تبدیل بابت ثیل نمایند که اسباب زحمت نشود.
(آقایان امیر ناصر و منتصر الملک استخراج آراء نموده نتیجه بترتیب ذیل حاصل شد)
 ورقه سفید علامت قبول ۵۱
 بنده هم موافقم

رئیس - آقای آقامیرزا شهاب الدین (اجازه)
آقامیرزا شهاب الدین - بنده در اصل مطلب ایرادی ندارم ولی اینجائی نویسد بعد از وضع مدت خدمت ایشان در ادارات دولتی خوب بود معین میکردند مدت خدمت او را که ما بیک چیز مجهولی رأی نداده باشیم.
رئیس - آقای آقامیرزاعلی (اجازه)
آقامیرزاعلی کازرونی - بنده موافقم.

رئیس - آقای ملک الشعراء (اجازه)
ملک الشعراء - بنده هم موافقم
رئیس - آقای سهام السلطان (اجازه)
سهام السلطان - چون بودجه سال گذشته تقریباً منقضی شده است بنده نمی دانم اینبول هائیرا که از بابت سال گذشته ما تصویب میکنیم از چه مجلسی پرداخت می شود؟

خوب است این جوهرها که ما تصویب می کنیم ابتدا مجلس را معین کنیم و بعد تصویب کنیم زیرا بودجه پارسال بسته شده و از بودجه هذاه السنه هم مقداری وجود معوقه دارند که باید پرداخت شود
 اینستکه بنده عقیده دارم محل این جوهرها که دولت بابت سنه ماضیه پیشنهاد کرده که از آن محل پرداخت شود معین کنند تا آن را تصویب کنیم.

مخبر - اول این بودجه امسال به مجلس نیامده و در سنه گذشته تقدیم مجلس شده است و تصویبش در کمسیون در سنه گذشته بوده است.
 آقایان همه در نظر دارند که از این قبیل لویاچ راجع به سنه ماضیه در مجلس خیلی تصویب کردیم و معمول نبود برای هر لایحه ما مجلس معین کنیم.

فعلا مادر جریان هذاه السنه هشتم و این وجهی را که ما تصویب می کنیم اگر پرداخت شود از عایدات امحال خواهد بود و این مسئله بدیهی است وقتی احتیاج پیدا کردند یکجلبلی اعزادات هذاه السنه بمصرف سال قبل برسد یا جزء بودجه هذاه السنه پیشنهاد میکنند و اگر هم از سال قبل بقایای داشته باشند از همان محل خواهند پرداخت و آقایان از این حیث نباید هیچ نگرانی داشته باشند.

رئیس - رای میگیریم آقایانی که راپرت کمسیون بودجه را تصویب میکنند ورقه سفید والا ورقه کبود خواهند داد.
(آقایان امیر ناصر و منتصر الملک استخراج آراء نموده نتیجه بترتیب ذیل حاصل شد)
 ورقه سفید علامت قبول ۵۱

رئیس - عده حضار ۷۶ نفر با اکثریت ۵۱ رأی تصویب شد.
 لایحه راجع بورثه آقاسید محمد تقی (بشرح ذیل قرائت شد)
 کمسیون بودجه در جلسه ۲۷ حوت لایحه نمره ۴۰۰۴ دولتر اراجع ببرقراری خرج تحصیل درباره اولاد آقاسید محمد تقی تحت مطالعه و دقت در آورده پیشنهاد دولت را تصدیق و برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید.

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است از اول برج سنبله ایت ثیل ۱۳۰۱ ماهی سی تومان بالسوی در باره آقاسید مصطفی و آقاسید مرتضی اولاد آقا سید محمد تقی تا سن ۲۰ سالگی برای مخارج تحصیل تأدیو و پرداخت نماید
رئیس - آقای دست غیب (اجازه)

آقا سید محمد باقر دست غیب - بنده موافقم
رئیس - آقای سلیمان میرزا (اجازه)
 سلیمان میرزا - بنده سئوالات دارم اول این آقا سید محمد تقی آیا زنده است که برای اولادش تا سن ۲۰ سالگی شهریه معین میکنیم یا مرده؟

اگر مرده است در تحت چه عنوان برای ورثه او شهریه معین میکنیم؟
 آیا این مخارج برای خرج تحصیل در داخله است یا خارجه؟
 آیا از نقطه نظر فلاکت و بی چیزی این مخارج تحصیل برای اولاد آقا سید محمد تقی معین شده یا از نقطه نظر خدماتی که در ادارات کرده است اگر در ریکی از ادارات مستخدم بوده است و مرده مطابق قانون استخدام برای اولاد حقوق معین کنند و اگر از نقطه نظر فقر و فاقه است و خودش زنده است و این حقوق یک اعانه ایست که با او داده می شود این هم یک مسئله است.

خوب است آقای مهربان توضیح بدهند که این شهریه یا خرج تحصیل با قانون استخدام مطابقت دارد یا از نقطه نظر خدمات شایان است
مخبر - اول این سؤال که این لایحه بر طبق قانون استخدام دارد یا نه؟ بعقیده بنده وارد نیست زیرا چنانچه در عبارات راپرت ملاحظه می فرمائید قضیه قضیه حقوق تقاعد یا ورثه استخدام نیست یک پیشنهادی است از طرف دولت راجع ببرقراری خرج تحصیل درباره ورثه آقا سید محمد تقی که بکمسیون آمده و در مقدمه لایحه دولت یک دلایلی ذکر شده که تصویب این حقوق خیلی بجا و بوقع است کمسیون هم پس از مطالعه آن دلائل و مذاکره با نماینده دولت آنرا تصویب کرد حالا تصویب این حقوق از طرف کمسیون یا پیشنهاد از دولت چه صورت دارد بعقیده بنده صورتش صورت ۴۰ هزار تومانی است که در همین مجلس برای شهریه ها معین کردیم و باز

صورت خرجی است که ما در همین مجلس برای اشخاص متمدأ تصویب کردیم این هم از آن قبیل است بنده بیک اختصاص در این لایحه نمی بینم که نسبت باولاد باشد یک توضیحات بیشتر از این از طرف کمسیون بدهم کمسیون بودجه بر طبق پیشنهادی از طرف دولت و توضیحاتیکه دولت داده تصویب کرده و اینکار هم سابقه زیاد دارد و منحصر باین لایحه نیست
رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - موافقم
رئیس - آقای مستشار السلطنه (اجازه)
 مستشار السلطنه - عرضی ندارم
رئیس - آقای سلیمان میرزا (اجازه)

سلیمان میرزا - آقای مخبر با وجود اینکه بنده بهوش و ذکاوت ایشان کامله معتقد هستم یا درست گوش نفرمودم یا نخواستید بشنویم اینجای راپرت پیشنهاد دولت حاضر است نوشته است آقای آقا سید محمد تقی برای پاداش خدمات خودشان در پیشرفت اساس مشروطیت در سنه ۱۳۳۳ شرح حالی به ضمیمه اسنادی که دال بر فداکاریهای در راه حریت بوده بمجلس شورای ملی تقدیم داشته بودند از آن مقام عالی هم در تاریخ ۱۸ رمضان ۱۳۳۳ ذیل نمره ۱۹۴۱ مرقوم با سواد استشهاد و مشروحه مشارالیه بوزارت مالیه ارسال و مقرر شده بود نسبت بمطالب اظهاریه مشارالیه هر اقدامیکه مقتضی است بعمل آمده وزارت مالیه در صدد بود که پیشنهادی بمجلس محترم تقدیم نماید که شهریه برای جبران زحمات و خدماتی که مشارالیه متحمل شده بود برقرار گردد ولی بملاحظه تعطیل مجلس محترم و تغییراتی که در اوضاع پیش آمد اجرای این مقصود معوق ماند این اوقات نظر باینکه مشارالیه خیلی در فشار عسرت افتاده و دارای اولاد متعدد میباشد که باید مخارج تحصیل آنانرا علاوه بر معاش متکفل باشد بعلاوه یاس خدمات در زمان کابینه قوام السلطنه بوده است فهمیم

الملك هم امضاء کرده است این شخص بزرگوار که در راه مشروطیت خدمات بزرگ کرده اند بنده اولین دفعه است که اسمش را می شنوم مانعی نیست که خیلی اشخاص باشند و خدمات شایان هم کرده باشند و بنده اسم ایشانرا ندانم و این ممکن است قبل از آنکه آقایان بفرمائید ولی اینکه بنده سؤال کردم جزو قانون استخدام هست یا نه؟ یعنی اگر این شخص قبلا در ادارات دولتی مستخدم بوده و خدماتی کرده مربوط می شود بقانون استخدام که مخبر توجه بفرمائید و اگر خیر کاسب بوده است و فقیر؟ و بیک خدماتی کرده که امروز مستحق باستعانت است بنده مسوق بشوم و خودم را با شکیاه نیندازم لکن آنچه بنده می بینم این است که

یک قسمت از قانون استخدام را نسبت بدو پسرهای ایشان شامل کرده اند مثل اینکه مثلا یک کسی مرده باشد و تا سن ۲۰ سالگی پسر او حقوق بدهند در هر حال اگر مخارج تحصیل هم باشد برای مخارج تحصیل و نفر طفل در ایران ماهی ۳۰ تومان معمول نیست این را ممکن است جزو بودجه معارف و اشخاص بیکه فقیر هستند و برای آنها یک چیزی پیشنهاد شده جزو آنها بنویسند اختصاص داده اند باین در نظر بنده میخواستم خدمات ایشان را بدانم و مطلع شوم و نیز خوب است خدمات ایشان را بهتر توضیح بدهند که شاید سایر خدمتگزاران مملکت هم مطلع شوند و بدانند که خدمات آنها تا چه حد قابل تقدیر است و ما هم بعد از اطلاع رأی بنده بنا بر این یک قسمتی هم که آقای آقا سید یعقوب و آقا سید فاضل آهسته آهسته می فرمودند و بنده شنیدم گویا در ادارات دولتی نباید و کاسب و فقیر بوده است بنا بر این اگر حضرت والا این جواب بنده را می فرمودند اشکال بنده مرتفع میشد و اگر همین است و از نقطه نظر فقر است بسیار خوب ضرری ندارد

نصرت الله، مخبر کمیسیون - بنده تعجب میکنم که حضرت والا این بنده ایرادی کند چرا جواب ایشان را درست ندادم ؟ جواب ایشان در لایحه است که قرائت کردند شاید قبلاً قرائت نفرموده بودند والا اگر قبلاً این مقدمه را قرائت فرموده بودند می فهمیدند در لایحه دولت می نویسد خدماتی که در راه حریت و مشروطیت کرده و اینها خدمات اداری محسوب نمیشود بنده بخوبی در نظر دارم که برای خیلی اشخاص حقوق معین کردیم منجمله از مجاهدین جنوب بودند که کشته شده بودند برای ورثه ایشان شهرییه معین کردیم و از نقطه نظر قانون استخدام نبود و از نقطه نظر خدمات در راه مشروطیت و حریت بود و خدمت اداری و قانون استخدام مربوط به مستخدمین اداری است و هر پیشنهاد بیکه از نقطه نظر قانون استخدام می شود مصراً باید معلوم باشد و در اینجا هیچ عنوان حقوق یا انتظار خدمت نیست و بنا ورته مستخدمین هیچکس از اینها در این لایحه نیست برای اینکه اسم نبرد اند ورته یا مرحوم آقا سید محمد تقی بی معلوم می شود که زنده است و نیز حقوق تقاعد انتظار خدمت نیست تقریباً مثل یک شهرییه میماند همانطور که ۴۰ هزار تومان معین کردید یک چنین شهرییه هم دولت برای این شخص تصویب میکند منتهی در اینجا خواستند اختصاصی کنند برای تحصیل و بنده تقدیر میکنم این اقدام دولت را که ذکر کرده این را بعنوان خرج تحصیل بگیرند و مقید کرده این اشخاص را تحصیل بکنند و بنده مخصوصاً انتظار داشتم که شاهزاده سلیمان میرزا با حسابات معارف پیروی که دارند کمک بفرمایند و ایراد نفرمایند و بهترین راه موافقت و شهرییه دادن اگر مستحق

باشند این است که بیک تربیتی بدهند که اولاد آنها تحصیل بکنند که هم کمک به معارف شده و هم بدرد مملکت میخورند اما نسبت باینکه میفرمایند چه خدمات بدوات کرده ؟

لایحه دولت این بود که قرائت کردند در کمیسیون هم همینطور مذاکره شد و ولایت هم همین است و از این قبیل توضیحات هم در کمیسیون داده شد راجع بمقدمات تأسیس مشروطیت و یک کشمکشهایی که بوده که حضرت والا بهتر از همه میدانند و بنده پیش از این توضیح نمیتوانم بدهم

رئیس - آقای آقا سید فاضل (اجازه)

آقا سید فاضل - موافقم.

اگر اجازه میدهید عرض کنم (جمعی گفتند مذاکرات کافی است)

رئیس - رأی میگیریم.

آقایان بیکه رایرت کمیسیون بودجه را تصویب می کنند و رقه مفید خواهند داد.

(در این موقع اخذ آراء بعمل آمد

آقایان امیر ناصر و منیر الملک استخراج نموده نتیجه بطریق ذیل شد)

رئیس - عدده حاضر ۷۸ با کثرت ۴۳ رأی تصویب گردید.

چند دقیقه تنفس داده میشود.

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید

رئیس - کنتراست مسو اوپوزیته معلم فیزیک و شیمی مطرح است مذاکرات در کلیات است.

آقای محمد ولی میرزا (اجازه)

محمد ولی میرزا - در رایرت کمیسیون بودجه که تقدیم مجلس شده است مسو اوپوزیته را کنتراست میکنند برای مدت ۳ سال سالی ۵ هزار تومان حقوق در صورتی که مطابق کنتراست بیکه ضمیمه همین لایحه کمیسیون است آقایان ملاحظه بفرمایند خواهند دید که در ۳ سال قبل مسو اوپوزیته را بسالی ۲۸۰۰ تومان کنتراست کرده اند برای تدریس بعد از همان سال میبینم که ۱۲۸۴ تومان بعنوان اینکه در هفته ۳ ساعت بر اوقات درس او اضافه شده است وزارت معارف بر حقوق او اضافه میکند و حالا پس از ۳ سال یکدفعه هزار تومان اضافه تر پیشنهاد میکند که سالی ۵ هزار تومان بشود برای مدت ۳ سال بنده نمیفهمم علت چیست البته اگر این شخص استخدام شده است بسالی ۲۸۰۰ تومان از روی رضایت بوده است و از آن موقع تا کنون هم براتب ارزانی شده است زیرا آن وقت اوقات جنگ بود و امروز بنده هیچ مناسب نمیدانم بسالی ۵ هزار تومان کنتراست شود و مخالفت بنده از نقطه نظر بودجه و مالی است ولی خود بنده موافقم که باید یک معلم

فیزیک و شیمی و تاریخ طبیعی برای مدارس متوسطه استخدام کرد لازم هم میدانم اما بطوریکه پیشنهاد خواهم کرد بهمان میزانی که در سه است بیل با داده شده همان را کافی می دانم و علاوه بر آن را لازم نمی دانم که یک ضرر بیجهتی بر مالییه دولت وارد خواهد شد.

رئیس - آقای مستشار السلطنه (اجازه)

مستشار السلطنه - مخالفم

رئیس - آقای اقبال السلطان (اجازه)

اقبال السلطان - گویا علت مخالفت آقای محمد ولی میرزا برای زیادی حقوق این شخص است کنتراست خارجی ها چه متخصصین آمریکاییها چه بلژیکیها چه غیر آن ها که در ایران زندگی میکنند بکثرتی دارد که سال بسال مواجب آنها اضافه شود حالا باید حساب کرد که پیش از آن حق حقوقی اضافه شده است؟

بنده تصور می کنم این اضافه که داده شده چندان تفاوتی ندارد که قابل مخالفت باشد.

رئیس - آقای مستشار السلطنه (اجازه)

مستشار السلطنه - بنده پیشنهادی تقدیم کرده ام.

رئیس - پیشنهاد آقایان کازرونی و مستشار السلطنه قرائت میشود (بمضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می نمایم اینلایحه از دستور خارج شود و با حضور نماینده وزارت معارف نانیا مطرح شود.

رئیس - آقای مستشار السلطنه توضیح دارید.

مستشار السلطنه - بنده همان نظریه آقای محمد ولی میرزا را دارم و از یک طرف هم میخواستم بدانم که وزارت معارف البته باید بیک اطلاعی داشته باشد و بیک الزامی هم او را مجبور کرده باشد که ۲۰ مرتبه بیک اضافه این پیشنهاد را کرده باشد و از طرف وزارت معارف هم فلا کسی نیست که شرح دهد این است که تقاضا کردم از دستور خارج بشود بیکر بسته است بنظر آقایان نمایندگان.

مخبر - بنده لزومی نمی بینم که از دستور خارج شود برای اینکه این لایحه مدتی است آمده بمجلس چرا باید بلا تکلیف باشد مطلب هم اشکالی ندارد که محتاج باشد نماینده وزارت معارف باشد که توضیح دهد اولاد در اصل موضوع دو معلم برای فیزیک شیمی و تاریخ طبیعی دارالفنون بنا لازم دارد یا ندارد این را هیچکس شك و تردیدی ندارد و همه آقایان موافقت باینکه این معلم لازم است معترض هم که آقای محمد ولی میرزا بودند اعتراض شان نسبت

بمبلغ حقوق و ببتناسب از زیاد حقوق است نه باصل موضوع پس این یک چیزی است که خود مامیتوایم در مجلس بدون توضیحات از طرف وزارت معارف مذاکره کنیم و هم رای که از طرف مجلس داده شد آن را رأی صحیح و جامع است چنانکه گفته شد این معلم در ۳ سال قبل بسالی ۳ هزار و هشتصد تومان کنتراست شد و آمد بمرکز در جریان این ۳ سال بواسطه اینکه شکایت داشته است از طرفی از کمی حقوق و از طرفی هم از این که ساعات درس او را وزارت معارف زیاد تر کرده بود مقدار بر حقوق او وزارت معارف افزوده است بالاخره آخرین حقوقی که میگرفته است ۴ هزار و هشتاد تومان بوده یعنی هزار و صد و بیست تومان در ضمن این مدت علاوه بر مبلغ کنتراست در دوره اضافه شده و فعلاً وزارت معارف پیشنهاد کرده هزار تومان برای حقوق او در کنتراست بقرار شود که در واقع اگر با کنتراست سابق او مقایسه کنیم این ۵ هزار تومان ۲ هزار و دو صد است تومان علاوه دارد و اگر با حقوق آخرش مقایسه کنیم فریب شده است آنرا هم آقایان باید متذکر باشند معلمین دیگری که ما اینجا داشتیم و کنتراست آنها تجدید شد بعد از هر سالی مرسوم بود یا بعد از دو سال اگر اشتباه نکنم اضافه شده و پس از از زیاد حقوق یک چیز تازه نیست و نسبت بمبلغ و میزانش اگر اظهاراتی هست البته آن را آقایان نمایندگان باید معین کنند دولت و وزارت معارف نمی توانند در این باب توضیحاتی بدهند و اگر بلاجه دولت مراجعه کنیم معلوم می شود که باز ساعات درس این شخص افزوده اند یعنی آن ساعاتی که قبلاً ۴ هزار تومان حقوق میگرفتند برایش حقوقی که ۵ هزار تومان پیشنهاد کرده اند

افزوده اند حالا اگر آقایان تصویب می فرمایند بسیار خوب والا ممکن است کمتر پیشنهاد کنند و مذاکره کنند و لکن در کمیسیون این پیشنهاد دولت تصویب شده حالا بسته است بنظر آقایان

شیخ الاسلام اصفهانی - بنده بیک اخطار نظامنامه دارم.

رئیس - بفرمائید

شیخ الاسلام - مطابق حکومت شوری و نظامنامه داخلی مجلس هر نماینده خودش حق رای دارد.

و حق ندارد رأی خودش را بدیگری تحمل کند و حضرت والا بیکرای تحصیل کردند بر تمام نمایندگان فرمودند که تمام نمایندگان موافقت باینکه این شخص را استخدام کنند و معتقدند که باین شخص باید حقوق داده شود در صورتی که بنده بیکدینار را باین شخص بخصوص دادن حرام میدانم.

مخبر - باستانی آقای شیخ الاسلام و هم عقیده گان ایشان.

رئیس - این عبارت اخطار نظامنامه اینجا مورد نداشت.

رأی باید بگیریم پیشنهاد آقای مستشار السلطنه آقایان بیکه تصویب میکنند پیشنهاد ایشان را قیام بفرمایند.

رئیس - تصویب شد

آقای شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - البته بنده عرض نمیکنم معلم فیزیک و شیمی را نباید کنتراست کرد و دارالفنون ما محتاج معلم نیست و تصور میکنم آقای شیخ الاسلام در این قسمت باینده موافقت.

شیخ الاسلام اصفهانی - صحیح است.

حاج شیخ اسدالله - امام طلب این است که در صورت امکان البته باید یک نفر معلم ایرانی که مفید تر بحال این معلمین و شاگردان مدارس باشد کنتراست بیا استخدام گردد در صورتی که بیکفر ایرانی نباشد که از عهده انجام این کار بر آید آن وقت بنده هم عقیده دار می شوم که باید بیکفر معلم اروپائی یا آمریکائی یا بلژیکی که بشود از او خوب استفاده کرد کنتراست نمود و بعد از آن هم که این عقیده را پیدا کردیم آن هم در تحت بیکرتیب و بیک اصولی که مرحله اولش هنوز بر من معلوم نیست یعنی بایندرجه تدریس که این شخص میکنند دارالفنون و میان تمام محصلین که با رویا رفته اند و تحصیل کرده اند بیک نغز نیست که این درس را بگیرند با آن که همه آقایان اظهار میکنند ما دیبلومه هستیم و در صورتی که خود آقایانی که اروپا رفته اند اقرار کنند که مالیات نداریم و این تصدیق نامه های ما باینقسمت تدریس درش نبوده است آنوقت بنده معتقد می شوم که باید استخدام بشود اما بیکفر اروپائی که استفاده میکنم از بیکجائی و میاید یک دفعه در عرض سال ۲ هزار و دو صد تومان اضافه حقوق باو داده شود این بی رویه و غیر عادلانه است اگر ملاحظه بفرمائید این شخص در ایران بخواهد باین رویه حقوق بالابرد و دارالفنون ما محتاج تحصیل بیکچنین معلمی هست و آنهم خیلی لایق افتاده در ظرف ۱۰ سال حقوق این شخص می رسد بنده ۱۰ هزار تومان و من تصور نمیکنم در هیچکجا بیک معلمی که در هفته ۲ ساعت یا ۱۰ ساعت درس بگوید بیک چنین ترونی در مملکت خودشان سراغ دارند آنوقت باید تصدیق کنند که بیک نفر در ظرف دو سال این اندازه تفاوت حقوق بگیرد در صورتی که نمیدانم مدتی که این شخص آمده است چقدر بوده ۳ سال بوده ؟

و مدت آن تمام نشده و بنده حق برای

افزافه میخواستند کنتراستی که برای او قرار دادند ۳ سال بوده و میفرمایند مبلغ آن ۲ هزار و هشتصد تومان بوده در ۳ سال دو هزار تومان با اضافه حقوق میدهند باز هم هنوز کنتراست تمام نشده پیشنهاد میکنند هزار تومان با اضافه داده شود در ظرف ۲ سال آنهم در بین کنتراست ۲ هزار تومان با اضافه داده شود بنده هیچ سزاوار نمیدانم.

آخر ملاحظه بفرمائید.

امیدواریم مدارس عالی در مملکت تشکیل بدهیم مدارس عالی که تشکیل شده باید معلمین متخصصین عالی بیآورند و البته تدریس در مدارس عالی بر مراتب کارش عالی تر و حقوقش زیاد تر است از این مدارس متوسطه که این شخص تدریس میکند آن وقت اگر ما محتاج شدیم که معلمین دیگری که سالی ۵ هزار تومان باشد و در سالی یا در ظرف هر سالی هزار تومان اضافه حقوق میدهم آن وقت با آن معلم چه معامله خواهیم کرد و چطور میتوانیم از عهده کنتراست آن بر آیم آن وقت خیلی مشکل میشود و دچار زحمت میشویم نظر بشخص نباید ارد فقط باید نظر بتدریس کرد و بیک قدری نظر را باید توسعه داد بسیار کنتراست ها و باید ملاحظه اطراف و جوانب را کرد با ملاحظه تمام اطراف و جوانب کار آن وقت این لایحه را تصویب کنیم این است که بنده عقیده دارم نماینده وزارت معارف باید در مجلس برای توضیحات حاضر باشد و اگر این شخص حاضر نیست باین مبلغ کنتراست شود بنده عرض میکنم باید اوراد کرد و معلم دیگری بایک مبلغ عادلانه تری بجای او استخدام و کنتراست کرد.

رئیس - آقای آقا سید فاضل (اجازه)

آقا سید فاضل - بنده مخالفم

معاون وزارت عدلیه - چون بنده از این کار قدری مستعزم لندا جواباً عرض میکنم این که آقای حاج شیخ اسدالله میفرمایند از میان اشخاص تحصیل کرده اروپا رفته معلم انتخاب کنیم ممکن نیست زیرا کسانی که اروپا و علوم مختلفه از قبیل فیزیک و شیمی و تاریخ طبیعی تحصیل کرده اند نمی توان بطور تخصصی آنها را معلوم کرد چه معلمی خودش علم علیحده است.

ثانیا اینکه میفرمایند این شخص فقط در دارالفنون تدریس میکند و اگر بنا باشد در مدرسه عالی تری تدریس کند چقدر حقوق دریافت خواهد کرد اطلاعاً عرض می کنم این شخص هم در دارالفنون و هم در مدرسه طب در هر دو جا تدریس میکند در دارالفنون باندازه احتیاج شاگردان تدریس میکند

در مدرسه طب فیزیک و شیمی و تاریخ طبیعی عالی می آموزد پس این در حقیقت همان شخصی است که برای مدارس عالی لازم است و اما راجع با اضافه حقوق که میفرمایند بیش از مقدار کنتراست او در ظرف این ۲ ساله با و پول داده اند که همانطور که شاهزاده نصرت الدوله فرمودند باین شخص از اوضاع زندگانی ایران اطلاع نداشت و باین جهت بدو هزار و هشتصد تومان راضی شده بود ولی بعد از ورود او بظهران درخواست اضافه حقوقی از دولت نمود دولت هم چون نیخواست در مقابل هیچیک اضافه حقوق باو بدهد از این جهت بکساعات زیادی بر او تحصیل کرد بیک اضافه مواجب هم در عوض باو داد در این صورت گمان میکنم این پیشنهاد اضافه که در وقت میکند چیز گرانی نباشد

رئیس - مذاکرات کافی است

معتدله السلطنه - بلی کافی است.

جمعی از نمایندگان دیگر - خیر کافی نیست.

رئیس - آقای آقا سید فاضل (اجازه)

آقا سید فاضل - بنده از آقای معتدله السلطنه تمجیب میکنم که کفایت مذاکرات را خواهند دید و حال آنکه در این مسئله باید مذاکره زیاد بشود بنده اساساً باینکه معلمین متخصص در فنون فیزیک و شیمی و تاریخ طبیعی باید برای استفاده ایرانها و مدارس تدریس کنند کمال موافقت دارم و از قرار تعقیب با اینکه مابین ایرانیها اشخاص تحصیل کرده هم هستند تصدیق دارم که نمیتواند تدریس کنند زیرا مقام دانائی و علم غیر از مقام تدریس و معلمی است و علت هم این است بعضی اشخاص هستند که حرفه خود را معلمی قرار داده اند از این جهت منافات ندارد کسی دانا باشد ولی از عهده معلمی بر نیاید ولی تعجب من در طرف و با تمام ساعات تا کنون تدریس کرده و همواره ساعی بوده که شاگرد خوب تربیت کند دل سرد شده و معاودت کند لذا بیک وعده به مسو اوپوزیته داد اما اینکه بیک از نمایندگان محترم فرمودند باینکه این شخص در مدرسه متوسطه درس میدهد اینقدر حقوق بگیرد اگر بخواهیم برای مدارس عالی معلم بیآوریم پس چقدر حقوق باید بدهیم ؟ لازم است عرض کنم که مسو اوپوزیته بیک قسمت از ساعات او در مدرسه طب و بیک قسمت دیگر را در دارالفنون تدریس میکند بنابراین تدریس او منحصراً در متوسطه نیست و آن استدلالی که آقای حاج شیخ اسدالله فرمودند که اگر در هر دو سال بیک مبلغی بر حقوق او اضافه شود در ظرف یا نوزده سال مقدار زیادی باو داده خواهد شد . بنده عرض میکنم اولاً این دو هزار و هشتصد تومان را نباید ماخذ قرار داد زیرا مسو اوپوزیته در همان اوقاتی که بایران آمد گفت با کرانی مخارج نمی

توانم با این حقوق در اینجا زندگانی کنم چنانچه دیگران هم که کثرت شده بودند پس از ورود مشاهده اوضاع ایران حاضر شدند و رفتند . اما مسیواویزه نظر باینکه حقوق او پنج هزار تومان خواهد رسید قبول کرد و ماند بملاوه ساعات کار او هم اضافه شده است پس با ذکر این مقدمات استدعا میکنم که آقایان بیش از این نسبت باین آدم بی لطفی نکنند و پس از آنکه چندین ماه از موعد کثرتش گذشته و وزارت معارف هم باو نگفته است که شما کثرت را نخواهید شد بلکه بر عکس پیوسته او را امیدوار میکردید است راضی نشوند که او بر گردد و دیگری با مغارج زیاد بایران بیاید

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

آقا میرزا علی کازرونی - معلوم میشود الفاظ اثر غربی در محیط دارد خاصه در محیط ما که جلو حقایق را میکشد همه ما معتقدیم که باید جمیع علوم را تحصیل کنیم و البته اگر علوم طبقات الارض و طبقات السماء را هم بدانیم خوب است اما با اینحال ما نباید سالی پنج هزار تومان بمعلم خارج بدهیم زیرا سه سال است این شخص در ایران مشغول تدریس بوده است و در این مدت شاگردانی که زبردست او تحصیل کرده و دیلم گرفته اند آری چنانکه یادمان نماند که این علوم را فرا گرفته بنوبت خود به دیگران بیاموزند اگر اینطور است پس برای ما چه کرده است ؛ هیچ . آقایان قائل شده اند که این آدم هفته ای پانزده ساعت خدمت میکند و مکرر هم میگویند که ساعات زیاد معلوم میشود سابقاً سه ساعت بوده و حالا به پانزده ساعت رسیده است در صورتی که یک نفر آدم که مستخدم شد تمام ساعات خود را فروخته و باید از او استفاده کرد . وقتیکه ساعات درس ایشان را با حقوقی که میکرد مقایسه کنیم می بینیم ساعتی ۸ تومان از ما پول میکشد و بملاوه همانطور که بعضی از آقایان گفتند تعلیمات او یک تعلیمات متوسطه است و نمیدانیم آیا این تعلیمات باندازه تعلیمات اروپا هست یا نه ؟ اگر باشد باید فهمید که در آنجا چه میکشند و در اینجا از این دولت فقیر و بیچاره چه میخواهد بگیرد شما اینجا به یک نفر معلم فیزیک و شیمی ماهی سیصد و پنجاه تومان پول میدید در صورتیکه در اروپا پروفیسور و معلمین هستند که بی کار میگردند چرا از آنها استفاده نمیکند می فرمائید ۴ هزار و پانصد تومان برای او تصویب کردند او قبول نکرد و البته اگر پنج هزار تومان باو میدادند بهتر از ۴ هزار تومان بود . مگر ما مجبوریم هر چه او گفت قبول کنیم و حقوق او را یکمرتبه از دوهزار و هشتصد به پنج هزار تومان اضافه کنیم اما اینک بعضی از آقایان اظهار میدارند او از ترتیب زندگانی ایران اطلاع نداشت این اظهار

مسموع نیست زیرا ممکن بود از رفقای خود از ایرانی های مقیم آنجا بپرسد و از وضع ایران آگاهی کامل حاصل کند . میفرمایند اینجا این شخص در دو جا تدریس میکند و اینرا یکی از دلائل اضافه ساعات تدریس او قرار داده اند .

فرضاً اگر اینطور هم باشد بر ساعات درس او که افزوده نشده منتهی همان پانزده ساعت در دو کلاس درس میدهد پس بر ساعات درس افزوده نشده .

و اما اینکه میفرمایند بر طبق کثرت میبایستی در سال مبلغی بر حقوق او اضافه شود اینطور نیست زیرا می بینیم که در ظرف ۳ سال از دوهزار و هشتصد تومان یکمرتبه به پنج هزار تومان رسیده و بنده نمیدانم آقایان این رویه را از کجا اقتباس کرده اند که یکمرتبه دو هزار و هشتصد تومان را به پنج هزار تومان ترقی داده اند . آقای داور میفرمایند خوب است لطفاً کثرت او را تصویب کنید و حال آنکه ما باید دل مان به بیچارگی خودمان بیشتر سوخته و لطف و مرحمت را درباره مملکت خودمان داشته باشیم و نیز می فرمایند کاری را در خارجه محفوظ است ...

ارباب کبخی و فارسی فرمایند .

آقا میرزا علی - بنده ترجمه اش را نمیدانم که چیز است در هر حال خوب است ایشان همان با رویا رفته و در آنجا مشغول کار خود باشند و بنده عقیده ام اینست که از همان اشخاص اروپا رفته تحصیل کرده آنقدر در ایران پیدا میشود با حقوق خیلی کمی بجای او بگماریم .

در هر حال اگر این آدم حاضر است با همین مبلغ دوهزار تومان در تمام ساعات و با اصول صحیح اداری و وظایف آموزگاری خود را انجام دهد که هیچ والا خوب است در امان خدا تشریف ببرند

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب (اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - بنده مخالفم .

هخبر - بیانات آقای کازرونی بنده را متقاعد نکرد باین جهت ناچارم جواب ایشان را عرض کنم .

در همه جای دنیا حتی در قانون اساسی معارف که در دوره دوم از طرف مجلس تصویب شده یک شرایطی برای معلم قائل شده که یک قسمت شرایط علمی و قسمت دیگر شرایط فنی و معلمی است . اینطور که مثلا معلم مدرسه ابتدائی باید تصدیق نامه از مدرسه متوسطه داشته باشد و معلم مدرسه متوسطه باید از مدارس عالی تصدیق داشته باشد و دلیل این هم با خودش است چنانکه باصطلاح خودمان یک طلبه که صرف میر میخواند نمی تواند معلم صرف میر شود .

فهر باید تحصیلاتش خیلی زیادتر باشد تا بتواند صرف میر تدریس کند بالاخره خواندن و فهم صرف میر تنها برای معلمی کافی نیست .

همانطور هم معلمی که از یک مدرسه ابتدائی بیرون آمده نمی تواند معلم مدرسه باشد و ناچار مراتب تحصیلاتش باید خیلی زیادتر باشد تا بتواند تدریس کرده و مطالب را بفهماند علاوه بر معلوماتیکه برای یک نفر معلم معین شده باید مدتی بدارالمعلمین هم برود که در آنجا طرز تعلیم بیاموزد .

اصول تربیت روحی و جسمی زیاد بگیرد و از نقطه نظر تعلیم معلم باید مثل یک نفر طبیب باشد نسبت بعرض وقتیکه معلم می دهد حالت روحیه و مقدار استعدادش را در نظر بگیرد آنوقت بر طبق استعداد و قوه اش باو درس بدهد .

بنابراین اگر اشخاصیکه در مدارس متوسطه و عالی تحصیل کرده باشد و دروس آن مدارس را هم خوب فهمیده باشند ولی دارالمعلمین نرفته باشند آنها را در دنیای امروزه بسمت معلمی قبول نمیکند ؛ مسیو ویزیه یک نفر آدمی است که تحصیلات عالی را نموده و هم از دارالمعلمین بیرون آمده است و شاگردانی که در زبردست او تحصیل میکنند از او کمال رضایت را دارند و رضایت آنها را از حیث فهم مطالبی است که او تدریس میکند اما اینکه فرمودند خوش اخلاق است البته باید خوش اخلاق باشد و معلمی که در دروس کلمات سخن بسمت شاگرد یرتاب نماید از نقطه نظر معلمی شایسته نیست و تربیت اخلاقی هم از وظایف اولیه معلم است .

بنابراین مطابق اطلاعاتی که دارم این شخص بمعانی که عرض کردم معلم است و شاگردانیکه در این چند ساله زبردست او تحصیل کرده اند از او کمال خوشنودی دارند بر عکس بعضی معلمین که در مدرسه طب اند و میخواهم دست آنها را ببرم ولی شاگردان از دست آنها شکایت دارند . اما اینکه آقای کازرونی فرمودند شاگردانی که زیر دست او تحصیل کرده اند و دیلم گرفته اند آیا میتواند کار او را بکنند . عرض میکنم خیر نمی توانند مگر آنها که از اروپا آمده و علم هستند و شرط فنی تدریس هم لازم است بعضی بساید بروند دارالمعلمین و شرایط فنی تدریس را یاد بگیرند و صرف اینکه دارای معلومات باشد نمیتواند تدریس نماید البته تصدیق می فرمائید شاگردی که تحصیلات عالی خود را از یک نفر معلم فرا گرفته نمی تواند قائم مقام آن معلم شود و اینکه فرمودند تمام ساعاتش را با فروخته است خیر اینطور نیست و در تعلیمات عالی یک نفر نمیتواند قبول کند که تمام ساعات را درس بدهد . دیگر اینکه فرمودند حقوق ساعتی ۸ تومان برای معاینه حالت مریض و گرفتن نبض مریض و رفتن عیادت مریض در هر ساعتی

مبالتی کافی از آنها بگیرند بنابراین این دلیل نمیشود که ما بگوئیم یک نفر معلم که میتواند تعلیمات عالی تدریس کند ساعتی فلان قدر برای او زیاد است .

دیگر اینکه فرمودند آری تعلیمات مدرسه متوسطه اینجا باندازه تعلیمات مدرسه اروپا است با نه .

بنده عرض میکنم قدری هم زیادتر است .

پروگرام مدرسه متوسطه دولتی که چندین سال است منتشر شده است موادی دارد که در مدارس متوسطه جاهای دیگر مرسوم نیست برای اینکه چون مدارس عالی در این مملکت نیست مقداری از مواد تحصیلیه مدارس عالی را به پروگرام مدارس اضافه کردند که تحصیلات شاگردان زیادتر بشود بنابراین پروگرام مدرسه متوسطه دولتی و غیر دولتی را وقتی با پروگرام مدارس متوسطه اروپا تطبیق کنیم قدری زیادتر از آن است . دیگر اینکه آقایان میفرمایند معلمی که از آنجا ماهی صد تومان می گیرد اینجا صد تومان باو بدهیم کفایتش میکند این مطلب را آقایان باید در نظر داشته باشند که ما باید ممالک خارجه را با مملکت خودمان مقایسه کنیم و همچنین طهران و خارجه تهران را ؛ مثلاً اگر یک نفر باشد که بتواند در تهران از راه معلمی ماهی صد تومان عایدات داشته باشد اگر بخواهند او را بفارس بفرستند قطعاً بماهی صد و پنجاه تومان بلکه دو صد تومان هم راضی نخواهد شد برای اینکه وسائل استراحت او در اینجا بیشتر مهیا است و هیچ داعی ندارد که از اینجا حرکت کند برود بفارس .

این نظر در همه جاهست و همین جهت است که اگر از طهران بخواهند یک معلم خوب به نقاط دیگر ایران بفرستند با حقوق کمی نخواهد رفت مگر اینکه حقوق زیادی باو بدهند همینطور اگر بخواهیم یک نفر معلم از اروپا بیآوریم با حقوقی مختصر نخواهد آمد باین معنی بمقدار حقوقی که میتوانند در طهران اعاشه کند مانع نمیشود و البته باید مقداری از حقوق خود را ذخیره کند و برای خانواده خود بفرستد و در آخر هم فرمودند دوهزار و هشتصد تومان زیاد است خوب است اگر مجانی باشد خیلی بهتر است و بنده وجود یک نفر معلم را برای تدریس لازم میدانم و پنج هزار تومان را هم زیاد نمیدانم برای اینکه اگر بخواهیم یک معلم بیگانه بیآوریم با کثرت از این مبلغ ...

کازرونی - این هم همان است قدین - اینجا تشخیص بآنند است نه باشما زیرا تجارت نیست . در هر صورت معلمی که شاگرد بتواند از او استفاده کند حاضر به اخذ کمتر از این مبلغ حقوق نیست مگر اینکه اسم یک نفر را معلم بگذارند و نباشد بیاورند اینجا بعد از شما هم باید یکسکال شاگرد را کثرت بکنند بعد که میاید بگوید حقوق

ها از او استفاده نخواهند کرد و مباحو در اطراف او بلند خواهد شد .

بملاوه این شخص آدمی است که سه سال اینجا بوده و از اخلاق و درجه معلومات او مستحضر شده اند دیگر امروز هیچ داعی ندارد که او را تغییر بدهند در صورتیکه اگر به کثرت های سابق و طرز استخدام معلمین که در سابق معمول بوده ملاحظه کنند خواهند دید این اندازه که این شخص را محدود کرده اند که هفته پانزده ساعت کار کند آنها را محدود نکرده بودند و در هفته پانزده ساعت تدریس بقیده بنده کافی است .

رئیس - آقایان مذاکرات را کافی میدانند ؟

(جمعی گفتند کافی است)

رای میگیریم برای دخول در شورا مواد آقایانیکه شومزاد را تصدیق مینمایند قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده اول قرائت میشود .

(شرح آتی خوانده شد)

ماده اول - دولت مجاز است مسیواویزه را برای مدت سه سال بتاریخ ۱۳ دسامبر ۱۹۲۲ برای معلمی علوم فیزیک و شیمی کثرت نماید

هخبر - در اینجا غفلتی شده است و بنده تقاضا میکنم تاریخ این ماده را بتاریخ برجی تطبیق نمایند

رئیس آقای حاج میرزا مرتضی (اجازه)

حاج میرزا مرتضی - آقای حاج شیخ اسدالله در کلیات صحبت فرمودند و بنده هم با ایشان هم عقیده هستم و تصور میکنم چون مدارس عالی نداریم و مدارس ما متوسطه است خوب است برای معلمی مدارس اشخاصی که چندین سال بفرنگ رفته و تحصیل کرده اند انتخاب نمایند و اگر در ایران اشخاصی پیدا نشوند که این اندازه تعلیمات را تدریس نمایند حقیقتاً جای تأسف است بعد از اینکه این همه شاگرد بفرنگ رفته روز یک تن که در یک مدرسه متوسطه یا ابتدائی بتواند تدریس کنند نداشته باشیم . آقای تدین فرمودند که معلم باید دارای دیلم از دارالمعلمین باشد .

دارالمعلمین مدتی است در مرکز تاسیس شده است و هر کس از دارالمعلمین بیرون آمده باشد برای معلمی مدارس ابتدائی و متوسطه خوب است و ما هم عجتاً مدارس عالی که نداریم و این شخص را هم که استخدام میکنیم برای مدرسه عالی نیست بلکه برای متوسطه است اما اینکه فرمودند حقوق ایشان کم بوده و وقتی که اینجا آمده اند مذاکراتی کرده .

بنده نمیدانم چطور میشود که یک نفر را کثرت بکنند بعد که میاید بگوید حقوق

من کم است . این شخص هم از بی قانونی هائی که در اینجا هست استفاده کرده .

دوات او را بسالی دوهزار و هشتصد تومان کثرت کرده بعد از آمدن میگوید در این مبلغ من حاضر نیستم این بر طبق چه قانونی است حالا هم بیائیم سالی پنج هزار تومان باو بدهیم برای اینکه در هفته پانزده ساعت تدریس میکند دیگر اینکه فرمودند در دو مدرسه تدریس میکند بر فرض هم که چیزی باشد بیش از این اوقات که معین شده کار نمیکند و اگر در دو مدرسه هم درس بدهد بیش از هفته پانزده ساعت نخواهد بود بدین جهت بنده مخالفم که این مبلغ باو داده شود و هیچ الزامی ندارد که ما این کار را بکنیم و ممکن است بتوسط وزیر مختار هائی که در خارجه داریم باین مبلغ بلکه کمتر معلمین خوب استخدام کنیم و دلیل ندارد بجهت پنج هزار تومان با ایشان بدهند چونکه سه سال در ایران بوده اند ؛ و عقیده بنده این است که وزیرای مختار ما اشخاصی برای کثرت کرده بفرستند

رئیس - آقای اقبال السلطان پیشنهاد کرده اند جلسه ختم شود **(صحیح است)**

رئیس - آقای مستشار السلطنه راجع باین مطلب است ؟

مستشار السلطنه - خیر راجع به دستور جلسه است

رئیس - پس با ختم جلسه کسی مخالف نیست . جلسات ایام مبارک را اگر تصویب میفرمایند از اینقرار معین شود :

پنجشنبه و جمعه دو ساعت از شب گذشته **یکشنبه از نمایندگان -** عقیده بنده این است که ششهای جمعه را تغذیه بدهند که هفته چهار شب شود .

رئیس - رای گرفته میشود برای هفته پنج جلسه آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند .

(برخی برخاستند)

رئیس - تصویب نشد . رای میگیریم برای هفته چهار جلسه یعنی شب یکشنبه و دوشنبه و چهارشنبه و پنجشنبه

آقای آقاسید فاضل (اجازه)

آقاسید فاضل - عقیده بنده این است که شب دوشنبه شب سه شنبه تبدیل شود و همانطور که روز دوشنبه تعطیل است شب دوشنبه هم علی الرسم معاف باشد

رئیس - اول بهمین ترتیبی که عرض کردم رای میگیریم . آقایانیکه این ترتیب را می پسندند قیام فرمایند **(اکثر نمایندگان قیام نمودند)**

رئیس - تصویب شد . دستور جلسه فرداش دو ساعت و نیم از شب گذشته ؛ اولاً شورا در بقیه مذاکرات راجع به کثرت مسیواویزه ؛ ثانیاً راپرت کمیسیون بودجه

راجع بهمین مسئله ؛ ثالثاً راپرت کمیسیون بودجه راجع بلاجه روشنائی بقاع متبرکه

معاون وزارت عدلیه - خاطر آقایان مسبوق است لایحه ثبت اسناد که از طرف دولت پیشنهاد شده بود در کمیسیون عدلیه تصویب شده است و چون قانون ثبت اسناد سابق بتصویب مجلس رسیده است نمیتوان نقض کرد بدینجهت بنده پیشنهاد میکنم که لایحه ثبت اسناد سابق را بمجلس رای داده نسخ نماید

رئیس - آقای مستشار السلطنه **(اجازه)**

مستشار السلطنه - بنده پیشنهاد میکنم در جلسه آتی که بمجلس مساعدت کند لایحه گوگرد و نمک جزء دستور شود

رئیس - از لایحه گوگرد و نمک کی دفاع خواهد کرد ؟ کمیسیون آن که منحل شده است . پس پیشنهاد آقای معاون وزارت عدلیه جزء دستور فرداش میشود

معاون وزارت عدلیه - بنده تقاضا میکنم مقرر فرمائید که کمیسیون عدلیه را هم انتخاب کنند .

رئیس - آقای کازرونی **(اجازه)**

آقا میرزا علی کازرونی - خاطر آقایان مسبوق است که چندی قبل اوراق و نوشتجاتی راجع به بین النهرین در مجلس آمد و قرار شد طبع و بین نمایندگان توزیع شود . من نمیدانم چه باعث شده که تاکنون این اوراق بطبع نرسیده و منتشر نکرده اند و نمیدانم محظوری در میان بوده یا بکلی فراموش شده است اگر فراموش شده که بنده تذکر دارم و اگر محظوری در کار بوده خوب است توضیح بفرمایند که محظور چه بوده تارفع کنیم و بنده تقاضا دارم این اوراق باسرع اوقات طبع و توزیع گردد

رئیس - در چند روز قبل راجع باین موضوع اظهاراتی شده و قرار شد بکمیسیون تذکر داده شود که این مطلب را تمام کنند و همانطور هم بکمیسیون اطلاع داده شد .

آقای معتمد السلطنه (اجازه)

آقا میرزا محمد نجات - عرض ندارم .

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب **(اجازه)**

حاج میرزا عبدالوهاب - اگر چه در جوابی که بلاجه گوگرد و نمک داده شد بنده هم جواب خود را شنیدم ولی چند لایحه قانونی مهمی است که باید در مجلس مذاکره شود ؛ یکی لایحه نفت و دیگری لایحه میزبی که خیلی مهم است و بنده تقاضا میکنم یا مجلس رای بدهد که کمیسیونهای سابق بحال خود باقی مانده و کار کند و

همان مغیرین هم دفاع نمایند یا اینکه مقرر فرمائید که کمیسیونها فرداش فوراً انتخاب شود و قانون میزبی که تمام مردم بواسطه نبودن آن در زحمت اند درست شود زیرا زحمتی در آن کشیده شده و دکتور میلسیو هم نظر کرده است بنابراین همینطور ماندنش نتیجه ندارد .

رئیس - ممکن است این مسئله را فرداش قطع بفرمائید یعنی با کمیسیونها را ابقاء و با کمیسیونهای جدید را انتخاب نماید آقای سهام السلطان **(اجازه)**

سهام السلطان - بنده هم میخواستم عرض کنم که انتخاب کمیسیونها جزء دستور فرداش گذشته شود که زودتر انتخاب و این لوايح مطرح گردد

رئیس - آقای آقاسید بقوب **(اجازه)**

آقاسید بقوب - بنده مکرر عرض کرده ام که از دولت سؤال دارم و تشریف نیاورند جواب بنده را بدهند و فرمودید که تذکر داده شده است هنوز هم تشریف نیاورده اند پس تکلیف نماینده بیچاره چیست که سؤالی بکنم و سه چهارم طول بکشد و نباید جوابش را بدهند . اگر چه قانون اساسی تکلیف را معین نموده ولی بنده نخواهم بآن شدت تمعق کنم همین قدر تقاضا مینمایم تذکر داده شود که برای جواب حضور بهم رسانند .

رئیس - آقای تدین **(اجازه)**

قدین - وضعیت کمیسیون نفت خوب نیست برای اینکه چند جلسه است تشکیل شده ولی متأسفانه عده از آقایان تشریف نیاورده اند و سایرین هم که حاضر میشوند دوسه ساعت منتظر مینمانند و در نتیجه عده از شش نفر تجاوز نمیکند و بعضی هم اصلاً حاضر نمی شوند در صورتیکه کمیسیون نفت از کمیسیون های خاص مجلس است و تا وقتی که وظیفه خود را انجام ندهد منحل نمیشود و بااهیستی که تمام آقایان بمسئله نفت میدهند وضعیت آن خوش نیست برای اینکه الان چندین جلسه است بعلمت عدم حصول کثرت نتیجه حاصل نشده

بنده برای تذکر عرض کردم حالا هر طور مقام ریاست مقتضی بدانند رفتن خواهد شد .

رئیس - آقای شیخ الرئیس **(اجازه)**

شیخ الرئیس - چون عده اعضاء کمیسیون نفت دوازده نفر است و گفته میشود که بعضی از اعضاء حاضر نمیشوند بهتر آن است که اسامی مستنکفین از حضور را بخواهند .

بنده از اشخاصی هستم که در این مدت در در مجلس در تمام کمیسیونهای انتخاب شده بودم فقط سه جلسه غایب شدم که یک

دفعه آن در کمیسیون نفت بود و امروز هم بنده حاضر شدم ولی کسی نبود بنا بر این بهتر این است که اسامی اشخاصی که غایب شده اند قرائت شود و الا اینطور که فرمودند بتمام اعضاء کمیسیون نفت بر میخورد

آقاسید یعقوب - بنده بودم

شیخ الرئیس - خیلی خوب در هر صورت بهتر این است که اسامی غایب شوندگان خوانده شود تا آقایان خیال نکنند بنده هم از اشخاصی بوده‌ام که دیر آمده یا غیبت نموده‌ام .

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی (گفته شدن نیستند)

آقای آقامیرزا محمدصادق طباطبائی (اجازه)

طباطبائی - بنده راجع به قانون معیزی و انتخاب کمیسیون مالیه میخواستم عرض بنمایم که آقای حاج میرزا عبدالوهاب اظهار کردند و بنده قانع شدم . فقط راجع بکمیسیون نفت که مذاکره شد لازم است عرض کنم که بنده از اعضاء آن کمیسیون هستم و در تمام جلسات هم حاضر شده‌ام فقط یکروز بنده نتوانستم حاضر شوم و عذر خواستم و دیگر به بنده اطلاع ندادند . البته کسی هم بدون سابقه اطلاع پیدا نخواهد کرد و سایرین را هم نمیدانم

رئیس - انتخاب کمیسیونها هم جزء دستور فرداشب معین میشود اگر بنا باشد با بقاء کمیسیونهای سابق رأی گرفته شود میشود و الا کمیسیونها انتخاب خواهد شد (مجلس سه ساعت از شب گذشته باختتام رسید)

رئیس مجلس - مؤتمن الملک

جلسه ۲۶۰

صورت مشروح مجلس

یوم پنجشنبه ۲۹ حمل ۱۳۰۲

مطابق دوم رمضان ۱۳۴۱

(مجلس سه ساعت از شب گذشته

بریاست آقای مؤتمن الملک

تشکیل گردید)

صورت مجلس یوم سه شنبه ۲۵ حمل را آقای امیرناصر قرائت نمودند

رئیس - آقای شیخ الاسلام اصفهانی

(اجازه)

شیخ الاسلام اصفهانی - آقای حاج امین التجار را غائب بی اجازه نوشته‌اند در صورتیکه ایشان کسالت دارند امشب هم بواسطه کسالت نتوانسته‌اند بیایند

رئیس - باید یادداشتی بدهند تا به کمیسیون فرستاده شود آقای آقاسید یعقوب (اجازه)

آقاسید یعقوب - آقای شیخ الاسلام اشتباه فرمودند در صورت مجلس غایب بی اجازه نوشته نشده است امشب هم درخواست ایشان به کمیسیون آن و کمیسیون هم تصویب کرد.

شیخ الاسلام - بنده اشتباه کرده‌ام